

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 10. — ŠTEV. 10.

NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 12, 1935. — SOBOTA, 12. JANUARJA 1935

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

AMER. DELAV. FEDERACIJA SE NADA BOLJŠIH ČASOV

POVPREČNI ZASLUŽEK DELAVCA JE ZA \$800 MANJŠI KOT GA DOLOČA AMER. STANDARD

Vodstvo Ameriške Delavske Federacije je precej upapolno, navzlic temu pa svari javnost pred prevelikim optimizmom. — Pri vladnih projektih bo dobilo tri milijone petstotisoč nezaposlenih delo. — Dobava dela železničarjem.

WASHINGTON, D. C., 11. januarja. — Vodstvo Ameriške Delavske Federacije je danes prerovalo, da se bodo spomladi razmere nekoliko izboljšale, toda izmed 11,459,000 nezaposlenih jih bo dobilo komaj en milijon delo pri privatnih podjetjih.

Precej upanja je vzbudil načrt predsednika F. D. Roosevelta. Kakor znano, bo zaposlila vlada v doglednem času pri raznih projektih tri milijone petstotisoč nezaposlenih.

Ameriška Delavska Federacija v svojem mesečnem poročilu ne razpravlja o predsednikovih načrtih. Pravi le, da se bodo razmere nekoliko izboljšale, istočasno pa svari javnost pred prevelikim optimizmom.

Federacija je mnenja, da bi bilo mogoče zaposliti nad štiri milijone nezaposlenih, če bi bil uveljavljen trideseturni delovni teden.

Preteklo leto je bilo nekoliko boljše kakor prejšnje, splošnega napredka pa ni bilo niti z oziroma na zaposlenje, višje plače in skrajšanje delovnega časa.

Največji napredek, ki ga je zaznamovati izza Rooseveltove inauguracije, je bil jeseni leta 1933.

V letu 1934 je bila produkcija v premogovnikih in tovarnah le neznatno večja, nazadovala je pa produkcija v poljedelstvu, in ustvarjeno ni bilo nobeno sredstvo za izboljšanje življenjskega staleža.

Na drugi strani so se pa dobički pivovarstev in industrijalcev povečali. Konkurzov je manj, in trgovci so bili lani na boljšem kakor leto poprej.

Nadalje poroča Federacija, da je povprečni ameriški delavec v prejšnjem letu zaslužil \$813 manj kot je potrebno za vzdrževanje petčlanske družine.

— Leta 1935 je pričakovati splošnega izboljšanja. Nerodno je le to, ker se podjetniki boje, da bodo vsled raznih kongresnih odredb obratni stroški zvišani in dohodki zmanjšani. Vsled tega je le malo upanja, da bi odprle banke v večjem obsegu kredite za produkcijo.

CHICAGO, Ill., 11. januarja. — American Railway Labor Executive Association se bavi z načrti, kako bi bilo mogoče 1,000,000 nezaposlenim železničarjem preskrbeti delo.

Če ne bo drugače, bo treba sedanji osemurni delovnik skrajšati na šest ur. Podrobnosti načrta še niso znane.

WASHINGTON, D. C., 11. januarja. — Predsednik Roosevelt bo prihodnji teden predložil kongresu načrt za socialno zaščito, starostno pokojnino in zavarovanje proti nezaposlenosti.

Danes se je posvetoval s kongresniki, ki se posebno zanimajo za socialno zakonodajo. To sta v prvi vrsti senatorja Wagner iz New Yorka in Van Nuys iz Indiane. Pri posvetovanju so bili navzoči tudi: kongresnik Lewis iz Marylanda, speaker poslanske zbornice Byrns ter delavska tajnica Miss Perkins.

Tozadevni vladni stroški bodo znašali letos sto milijonov dolarjev. Načrt bo popolnoma izveden v dobi dvajsetih let.

Da se dobi dovolj sredstev za zavarovanje proti nezaposlenosti, bo naložen davek na plače, ki bo znašal od 3 do 5 odstotkov.

Državniki Male antante v Ljubljani

KAKO NAJ SE POMAGA BREZPOSELNI

Republikanski poslanci se bavijo z načrtom za pomoč brezposelnim. Guvernerjeva priporočila so sprejeta.

Albany, N. Y., 11. januarja. Republikanski poslanci so naznanili, da se bavijo z načrtom za pomoč brezposelnim. Milijoni, ki so bili določeni za izboljšanje železniških križišč in za ceste, pa niso bili izdani, bodo po tem načrtu porabljeni za razna dela s posebnim ozirom na to, da brezposelni dobe delo.

V obeh zbornicah vlagajo republikanski poslanci svoje predloge, ki imajo namen preosnovati poljedelski in tržni departament. Ta departament je še edini, ki se še nahaja v območju republikancev.

Demokrati so na priporočilo guvernerja Lehmana vložili predloge, da imajo namen odstraniti poljedelski odbor in dajo guvernerju pravico, da imenuje poljedelskega komisarja. O teh predlogih bodo pričeli razpravljati 24. januarja.

V poslanski zbornici je bilo ugodno predloženih sedem guvernerjevih priporočil, ki so bila v senatni zbornici že potrjena.

Guverner Lehman je rekel, da je treba počakati, kaj bo kongres sklenil glede brezposelnosti in bo šele potem newyorška legislatura o tem razpravljala.

PODERŽAJ NA POTU V AMERIKO

Dunaj, Avstrija, 11. jan. — Stotnik Ivan Poderžaj je prebil zadno noč v dunajski ječi ter se pripravlja na pot v Združene države, kjer se bo moral zagovarjati zaradi obdolžbe bigamije in zaradi odvetnice Agnese Tuffersonove, ki jo že pogrešajo nad eno leto.

Poderžaja bodo avstrijski detektivji spremlili čez Brenner prelaz, kjer ga bodo prevzeli italijanske oblasti. Od tam bo prepeljan v Genovo, kjer ga bo sprejel pod svoje varstvo detektiv Jacob von Weisenstein. Poderžaj in von Weisenstein se bosta 15. januarja odpeljala s parnikom President Polk, ki bo prišel v New York 29. januarja.

Poderžaj se je poslovil od svojih paznikov, ki zatrjujejo, da je bil vzoren jetnik.

Newyorška policija, ki je doslej njegovo izročitev na podlagi obdolžbe bigamije, upa, da bo pri zaslišanju Poderžaj pojasnil, kaj se je zgodilo z Agneso Tuffersonovo, ki je tri tedne po poroki neznano kam izginila.

MILLENÁ SO POSKUŠALI OSVOBODITI

Prijatelj bratov Millen je bil prijel. — Ustrelil je skozi okno kaznilnice. — Brata Millen in Faber so obsojeni na smrt zaradi umora.

Dedham, Mass., 11. jan. — Kazniški pazniki so skupne s policijo preprečili drzen poizkus osvoboditi brata Murtona in Irvinga Millena, ki sta bila skupno z Abrahamom Faberjem zaradi umora nekega policista v Needham, Mass., obsojena na smrt. Med kazniškim obzidjem je počila puška, in isti trenutek se je že Murton Millen vrgel na nekega paznika ter mu je vrgel v oči poper.

Krogla pa ni nikogar zadela. Tedaj se je paznik ravno valjal z Murtonom po tleh, ako pa bi stal, bi ga bila krogla gotovo zadela. Krogla je samo razbila šipo kaznilnice.

Ob času, ko je bil oddan strel, je bil na dvorišču nek mož, ki je preplezal zid z lestvo iz vrvi, ki je tudi najbrže ustrelil. Naglo pa je bil na mestu policist in je moža prijel. Rekel je, da se piše Edward C. Frye, da je star 30 let in iz Bostona. Rekel je, da je Irvingov prijatelj in da ne more prenašati misli, da bo njegov prijatelj moral umreti na električnem stolu. Policist je bil tako naglo na mestu, ker mu je neka žena, ki stanuje v bližini kaznilnice, povedala, da je nekdo plezal čez kazniški zid.

Ujetniki pri vsaki jedi dobe nekoliko popra in Murton je že dalje časa spravljal ta poper, da se ga je mogel poslužiti proti pazniku. Faber in oba brata Millen so zaprli v posameznih celicah. V nekem drugem delu kaznilnice pa je zaprta Murtonova žena Norma Millen, ki je bila vsled udeležbe pri nekem ropu obsojena na eno leto ječe.

MADŽARSKA MINISTR- SKA KRIZA

Budimpešta, Madžarska, 11. januarja. — Ministrski predsednik Juilus Goemboes se je odločil, da preuredi svoj kabinet, da s tem utrdi svoje stališče. V prvi vrsti se hoče iznebiti pristašev bivšega ministrskega predsednika grofa Štefana Bethlena.

Kmalu zatem, ko je odstopil guverner narodne madžarske banke dr. Aleksander Popovics in je bil na njegovo mesto imenovan finančni minister Bela Imredy, je tudi naznanil svoj odstop poljedelski minister Nikolaj Kallay, ki je Bethlenov prijatelj.

Naročite se na GLAS NARODA največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PRED VOLITVIJO V POSAARJU

Nazijci so priredili velike demonstracije rojkom iz Južne Amerike. Nasprotniki nemške vlade protestirajo.

Saarbruecken, 11. januarja. Iz južnoameriških držav je prišlo 60 Nemcev, da glasujejo pri plebiscitu v nedeljo. Naziji so jim priredili velik sprejem. Vsem je bila vožnja čez oceani plačana iz saarskega sklada, v katerega največ prispeva nemška vlada, ki se ne ustraši nobenih izdatkov, da dobi Saar.

Več tisoč navdušenih Nemcev se je ob prihodu vlaka zbralo na železniški postaji in mednarodna policija je vzdrževala red. Naziji so pozdravljali svoje rojake s "Heil Hitler!" in so med korakanjem peli "Deutschland ueber Alles". Skupine socializmov in komunistov na vogalih pa so odgovarjali s klici za status quo ter so stisnjenih pestih pepeli Intrnacionalo.

Ker se je nek debel nazij zapodil med komuniste, so ga preteyli. Nato so naziji navalili na socialiste in komuniste, toda policija na konjih je bojavnike razgнала. Pri tem je konj nekega policista stopil na nogo neki ženski.

Voditelj "zdržene fronte", Bax Braun, ki nasprotuje nazijski vladi, je pri mednarodni komisiji vložil protest proti nazijskim demonstracijam, trdeč, da se njegova organizacija vzdržuje vsake demonstracije.

Zato je Braun zagrozil, da bodo pri prihodu nadaljnjih volilcev njegovi pristaši, priredili protidemonstracije, ne glede na to, kaj se bo zgodilo.

Vodilni industrijalci v Posaarju, Hermann Roehling, je rekel glede plebiscita:

"V Saaru ne more biti več kot en odstotek lumpov, vsled česar mora biti posledica, da bo 99 odstotkov glasovalo za Nemčijo".

TROCKI SE VEDNO V FRANCIJI

Pariz, Francija, 11. jan. — Iznani sovjetski voditelj in bivši vojni komisar Leon Trocki še vedno živi v Franciji v Tulle, glavnem mestu departamenta Correze, kot pravi list "Candide".

Trocki stanuje v hiši socialističnega poslanca Charlesa Spinasse.

INFORMACIJSKI URAD ODPRAVLJEN

Jugoslovansko ministrstvo za trgovino in industrijo je s posebnim odlokom dne 29. novembra 1934 odpravilo Jugoslovanski Informativni Trgovski in Turistični Urad v New Yorku kateremu je načeloval Konstantin Joksimović.

JUGOSLAVIJA NE SOGLAŠA Z LAŠKO-FRANC. PAKTOM

LJUBLJANA, Jugoslavija, 11. januarja. — Danes so dospeli sem: jugoslovanski ministrski predsednik Bogoljub Jeftić, čehoslovaški zunanji minister dr. Edvard Beneš in romunski zunanji minister Nicola Titulescu. Tukaj se bodo mudili več dni ter se posvetovali o francoski-italijanski pogodbi.

PROCES PROTI HAUPTMANNU

Vedno ga spremljata dva šerifa. — Hauptmann pravi, da ni nikdar videl dr. Condona.

Flemington, N. J., 17. jan. — Ker se sodnijske oblasti boje, da bi Bruno Richard Hauptmann skušal na kak način pobegniti, ali pa se usmrtiti, ga peljeta v sodnijsko dvorano in iz dvorane dva šerifa ki ga držita za roke. Eden gre za njim, drugi pred njim in vsaki ga trdo drži za rokav pri zapestju.

Včeraj je bil tudi pripeljan v dvorano 10 minut prej, kot pa prejšnje dneve, da ne bi nikomur bila dana priložnost pomagati mu pobegniti. Nekega dne namreč, ko je bil pripeljan Hauptmann v dvorano, je nekdo stopil med Hauptmanna in šerifa in da se to več ne ponovi, ga vedno držita dva šerifa trdno za roko.

Hauptmann ni bil v sodnijski dvorani nikdar vklenjen, kar je določil predsedujoči sodnik Thomas W. Trenchard.

Do sedaj je imel tudi Hauptmann vedno priliko med odmorom govoriti s svojo ženo, sedaj pa skrbita oba šerifa, da ne more z njo izpregovoriti nobene besede, ali pa da bi mu dala kak strup ali kaj drugega.

Flemington, N. J., 11. jan. Ko je bil prvi dan pozvan za pričo dr. John F. Condon, je imel Hauptmann priložnost s svojo ženo izpregovoriti nekaj besed in ko je po izvrševanju dr. Condon šel na svoj sedež, je rekel Hauptmann svoji ženi v nemščini: "Nikdar v življenju nisem videl tega človeka. Dasi se drži Hauptmann vedno samozavestno, vendar se je po prvem zaslišanju dr. Condona, ko je prišel zopet v svojo celico, vrgel na posteljo, si je z rokami zakril obraz — in jokal.

Berlin, Nemčija, 11. jan. — Pinkus in Hanna Fisch, brat in sestra Izidora Fische, o katerem trdi Hauptmann, da mu je izročil Lindberghovo odkupnino, sta odpotovala s svojega doma, ne da bi povedala kam. Splošno se domneva, da sta odpotovala v Združene države, da pričata v Hauptmannovem procesu.

United Press zatrjuje, da se nahajata Pinkus in Hanna Fisch na parniku Ile de France z detektivom Arthurjem Johnsonom.

Pogodba, ki sta jo pred par dnevi podpisala francoski zunanji minister Pierre Laval in italijanski ministrski predsednik Mussolini, določa samostojnost in nedotakljivost Avstrije.

Dažavnika sta povabila vse sosede Avstrije, naj jo podpisajo. Kot take pridejo prve vpoštev članice Male antante, namreč Jugoslavija, Romunska in Čehoslovaška.

Beograjska vlada je besedilo francosko-italijanskega pakta temeljito prešturirala ter prišla do zaključka, da se pogodbi v njeni sedanji obliki ne more pridružiti.

Predno bo Jugoslavija podpisala pakt, ga bo treba v marsikaterem pogledu izpremeniti.

Po konferenci bo odpotoval Jeftić v Beograd, dočim se bosta Beneš in Titulescu podala v Zenevo.

NEMČIJA PROTI VRNITVI V LIGO

Nemška vlada je zavrгла angleško vabilo da se vrne v Ligo narodov. Ne bo vdeležena pri Liginem svetu za Saar.

Berlin, Nemčija, 11. januarja. — Nemška vlada je odločno zavrгла predlog, da bi se udeležila izvanredne seje svetla Lige narodov, ki bo v prvi vrsti razpravljala o plebiscitu v Saaru.

Predlog je stavil angleški poslanik Sir Eric Phipps zunanjemu ministru baronu Konstantinu von Neurathu, ki pa je zavrgel predlog z utemeljevanjem, da je Nemčija izstopila iz Lige narodov in da vsled tega dosledno ne more imeti svojega zastopnika v svetu Lige narodov.

Tudi poslaniki drugih držav so skušali pridobiti Nemčijo, da se vrne v Ligo narodov, toda vsak predlog je bil odklonjen.

Zadnja odklonitev Phippsovega predloga dokazuje, da se Nemčija nikakor ne mara vrniti v Ligo, dokler ji vse Ligin članice ne prizajo enakosti z drugimi državami.

GRIZA NA JAPONSKEM

Toko, Japonska, 11. jan. — V enem dnevu je v Kawasaki, v predmestju Jokohame, umrlo 80 otrok za grizo, 1000 pa jih je še bolnih.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
616 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto valja na Ameriko in
Na pol leta \$6.00
Na pol leta \$3.00
Na četrt leta \$1.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.
Dopis brez podpisane osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli
poslji po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nami tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

ITALIJANSKO-FRANCOSKI PAKT

Podrobnosti italijansko-francoske pogodbe, ki sta jo te dni sklenila in podpisala francoski zunanji minister Laval in italijanski ministrski predsednik Mussolini, se niso znane.

Pri takih pogodbah so pa baš podrobnosti največjega in odločilnega pomena. Treba bo pač počakati, da bo besedilo pogodbe v celoti objavljeno.

Zaenkrat naprimer še nihče ne ve, če je bil dosežen med Lavalom in Mussolinijem popoln sporazum glede spora, ki je nastal med Italijo in Abesinijo. Spor je resnega značaja, kajti Abesinija je že prosila Ligo narodov za posredovanje.

Glede Nemčije sta se v toliko sporazumela, da Hitler ne bo smel povečati svoje armade, dokler se Nemčija ne vrne k Ligi narodov in ne podpiše pogodbe, da se ne bo vmešavala v notranje zadeve sosednjih držav.

Dusi je vse nejasno in megleno, je verjamar opaziti, da sta Italija in Francija začeli sodelovati.

To je velike važnosti, kajti sovraštvo med tema dvema državama je tvorilo največjo nevarnost za evropski mir.

Francija si je zajamčila prijateljstvo Italije v Evropi s tem, da je dala Mussoliniju prosto roko za njegove imperialistične ekspanzije v Afriki.

Sporazum med Francijo in Italijo, ki se je še pred kratkim zdel neverjeten, je pa seveda povzročil v prvi vrsti Hitler. Nemški diktator, ki skuša pridružiti Avstrijo Nemčiji, je vzbudil v Italijanih strah pred močno sosedo Nemčijo.

Da se Italija utrdi in zavaruje pred njo, je sklenila s Francijo zvezo.

IZ "VISOKE" DRUŽBE

Ali hočete vedeti, na kakšen način se danes zabava takojimenovana "boljša družba"?

"Daily Mirror" je te dni priobčil poročilo neke Mrs. W. C. S. Trelaway, ki opisuje čajanko pri znani plavalci, Miss Joan Martimer.

Čajanka se je vršila na čast "tretjemu rojstnemu dnevu" plavalkega psa Barbeta Chiquito.

Glavni gostje na čajanki so bili psi. Potem nadaljuje poročevalka (dobesedno:

— Slavnost je bila prekrasna. Vsi psi so se čudovito obnašali. Tudi jaz sem bila s svojim psom Salomonom tam.

— Mimo njega in Barbeta Chiquita je bilo navzočih še 21 psov. Psi in njihove gospodinjice je strežaj ob vhodu v salon po vseh predpisih naznanil, počaščujoč pse in psičice z "Mr." ali "Mrs."

— Prinesli so izbrana jedila. Najimembnejši je bil ogromen godovni kolač, okrašen s sladkorno polivko in tremi godovnimi svečami.

— Psom so poleg drugih obilic postregli z drobnimi klobasicami, zavitimi v nepremočljiv papir in povezanimi s pentljami enake barve kakor ogrljaki posameznih psov.

— Zelo so teknila tudi na tenke rezine zrezana kuhana jetra.

— Glavno vezilo slavljenca je bil par copat, ki jih je smel po mili voji žvečiti. Po čajanki so odšli vsi gostje, pasji in drugi, na vrh, kjer so se v spomin na to edinstveno slavo fotografirali.

Zares na psa je prišla sodobna družba stih!

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

Dopisi.

Bridgeport, Conn.

Vsak dopisnik se pritožuje nad slabimi dleavskimi razmerami, pa tudi jaz nimam nič dobrega poročati. Delo je tukaj pod ničlo, plača je pa pod ničlo in pol.

Dne 8. januarja zvečer je naš pevski zbor pel na radio postaji WISS, Bridgeport, Conn., pod vodstvom Mr. Comuela in pod pokroviteljstvom našega vrlega Rev. M. J. Goloba. Hvala vam Father, in še večkrat prirediti kaj sličnega! Res smo imeli veselo pol ure.

Nadalje tudi prosim pevce, če vam je mogoče, oglašite se večkrat na radio. S tem se Slovenci postavljamo pred drugimi narodi.

Peter Zgago pozdravim in mu svetujem, naj se malo bolj pozuri.

Vsem rojakom in čitateljem želim veselo novo leto 1935.

Pozdrav vsem skupaj!

Valentine Kump.

Walsenburg, Colo.

Nesreča je zadela rojaka Johna Jermana in par njegovih prijateljev. Preynili so se s karo in John Jerman je bil na mestu ubit, druga dva sta pa v bolnišnici ter nista naše narodnosti.

Pokojni zapuščina pet nepreskrbljenih otrok. Pri društvu ni bil nobenem. Žena mu je umrla pred leti.

Naše sožalje otrokom in sorodnikom.

Z delom gre malo boljše, ali dosti jih je brez dela in jela. Veselo in srečno novo leto vsem čitateljem, enako tudi uredništvu Glas Naroda.

M. J. Bayuk.

Butte, Mont.

Prijatelj J. Grebene iz Grass Valley, Cal., mi piše, da v takojšnji okolici zlati rudniki zelo dobro obratujejo in da jih bodo še večje odprli, kajti zlato ima dobro ceno. Delo se težko dobi, posebno težko ga dobe starejši delavci, ki imajo že sirove lase.

V Glas Naroda sem čital iz nekaterih krajev o pečarjih, ki pravijo, da se jih dekleta ogibljejo. Fantje, tukaj v Butte v "cabbage patch" okolici se še preveč kažejo, in to ponoči rajši kot podnevu.

Čitatelj, verjamim mi, da če nečes z njimi družine držati, ti pa nagajajo na vse žive navčne. Well, kar imam še povedati, je to, da lahko živke se nas pečarjev ne ogibljejo. To tako smo bolj srečni, kakor pečarji po nekaterih drugih krajih.

Gospod urednik, da ste tukaj, bi vam natočil, kar korajžo da.

Ivo.

KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE za leto 1935

so dospele. — Onim, ki so jih naročili so bile poslanc po pošti. — "Glas Naroda" jih ima v zalogi ter prodaja v knjige za

\$1.50

KNJIGE SO SLEDEČE: —

1. Pratika
2. Skozi Sibirijo (Martin Muc)
3. Dejanje (Vladimir Levstik)
4. Solnčne pege (Vinko Bitenc)

KNJIGARNA GLAS NARODA
216 West 18th Street
New York City

Po Naporni ježi se Osvežite s čašo

JACOB RUPPERT'S PIVA

MILA dobrota Ruppert's piva bo pomagala osvežiti utrujene mišice in živce. Tekoča sladna hrana bo pomagala obnoviti vašo živahnost ter bo ponovno oživila vaš vesistem.

DON'T SAY BEER — SAY RUPPERT'S

Iz Slovenije.

Prva operacija srca v Sloveniji.

V stari vasi pri Vidmu si je hotel vzeti življenje mladenič I. M. V dušni zmedenosti je segel po samokresu in se ustrelil v levo stran prsi. Takoj nato so ga odpeljali v krško bolnišnico, kjer mu je primarij Murgelj Julij operiral srce. Mladenec si je prestrelil srce in pljuča. Med prsico ter tretjim in šestim rebrom je primarij Murgelj napravil majhno odprtino ter tako prišel do srčnika. Ko je odprl srčnik, je opazil na levi strani levega srčnega prekata poldrug centimeter dolgo rano, ki je močno krvavela. Med tem ko je primarij dr. Murgelj šival srce, je vedno počasi utripalo. Čim pa je bila operacija dovršena, je šlo bolniku takoj na boljše, roke in noge so se mu ogrele, čeprav so bile nekaj trenutkov popolnoma mrzle. Toda njegovo stanje je še itak precej resno zaradi prevelike izgube krvi. Upati pa je, da bo operiranec vsled dobre nege primarija dr. Murgelja kmalu okreval, noč je dobro prespal ter je njegovo zdravstveno stanje razmeroma dobro. Ta operacija na srečo je bila prva v Sloveniji. Primarij dr. Murgelj je astistiral, sekundaril dr. Frane Rapko, instrumentirala je pa sestra Pulcherija.

Škoda, ki so jo napravile katastrofalne nevihte s točo, je lani cenjena na 31,500,000 dinarjev. Mnogo so trpeli vinogradi in sadovnjaki, kakor tudi vsi posevki na njivah. V celjskem okraju, zlasti v Savinjski dolini je bila škoda cenjena na 5 milijonov in 400,000 Din. V prvi prsti so trpeli kraji ob Savinji. Krški okraj je letos utrpel okoli 4 in pol milijona dinarjev škode. Okraj Črnomelj trpi 2,500,000 Din škode, okraj Brežice nad 1 milijon, okraj Gornji grad nad 1 milijon, okraj Konjice okoli 2 milijona, Metlika nad 1,200,000 Din, Novo mesto 1,300,000 Din. Najmanjšo škodo po toči trpi okraj Dolnja Lendava, namreč okoli 24,000 Din. Okraj Dravograd, Maribor desni breg in ostali so imeli lani od 25,000 do 60,000 Din, razen okrajev Murska Sobota, Ljutomer, Radovljica in Kamnik, ki sploh

ni breg, Novo mesto, Šmarje pri Jelšah, Metlika, Ptuj, Litijska in Radovljica, zlasti je mnogo trpela Kropa, ko se je tam po leti utrgal oblak in so vode napravile pravo razdejanje. V teh okrajih je bila škoda po povodnji ocenjena do 150,000 Din. Najmanjšo vsoto trpe kraji v okrajih Novo mesto in Črnomelj, koder dosega škoda do 40,000 Din.

Škoda, ki so jo napravile katastrofalne nevihte s točo, je lani cenjena na 31,500,000 dinarjev. Mnogo so trpeli vinogradi in sadovnjaki, kakor tudi vsi posevki na njivah. V celjskem okraju, zlasti v Savinjski dolini je bila škoda cenjena na 5 milijonov in 400,000 Din. V prvi prsti so trpeli kraji ob Savinji. Krški okraj je letos utrpel okoli 4 in pol milijona dinarjev škode. Okraj Črnomelj trpi 2,500,000 Din škode, okraj Brežice nad 1 milijon, okraj Gornji grad nad 1 milijon, okraj Konjice okoli 2 milijona, Metlika nad 1,200,000 Din, Novo mesto 1,300,000 Din. Najmanjšo škodo po toči trpi okraj Dolnja Lendava, namreč okoli 24,000 Din. Okraj Dravograd, Maribor desni breg in ostali so imeli lani od 25,000 do 60,000 Din, razen okrajev Murska Sobota, Ljutomer, Radovljica in Kamnik, ki sploh

niso imeli nobene ali prav neznatno škodo.

Decembarske povodnji so tudi napravile ponekod večjo škodo. Tako cenijo po decembarski povodnji povzročeno škodo v slovenjegraškem okraju na 25,000 Din.

Slika silne bede ob meji.

Te dni je šla skupina izletnikov iz Maribora proti Sv. Urbasu. V jarku, ki vodi v Brestenico, stoji hišica, ki je med sosedi, pa tudi med Mariborčani znana pod nazivom "Vute". Ko so izletniki šli mimo te hišice, je nekdo njih slučajno pogledal skozi odprta vrata. Pri pogledu se mu je nudil pretresljiv prizor, da se mu je podzavestno izvil iz prsi presunljiv vzlik. Izletniki so na njegovo pobudo stopili v hišo in so že na pragu onemelo obstali, ko so videli v temnem prostoru osem otrok, starih od šest mesecev do osem let. Sredi me njimi je sedel oče, 35. letni krovec Maček, v kotu žena z otrokom na prsih, zraven štedilnik, na katerem se očitno vido že ni kuhalo precej časa. Otroci so bili nagi in bosi, nekateri so imeli kakšno cunjico okoli trepetajočega telesa. Ob vstopu tujecev so se splašeni umaknili, pri čemer je bilo opaziti, da so jim od mraza skleda nastala usta. Prizor je bil takšen, da bi najbrezbržnejšemu človeku stiskalo srce. Na ležiščih nobene odeje, le nekaj starih cunj je ležalo naokrog. V prostoru je bil hušji mraz kakor zunaj na prostem. Ubogi otroci... Oče je brezposeln in ne more otrokom nuditi lepšega življenja. Vest o silni bedi, v kateri živijo Mačkovi, je prispela tudi v Maribor in zbudila v krogih z dobrim srcem in plemenito dušo globoko sočutje. Prvi se je zavezal za uboge ljudi sreski načelnik za Maribor levi breg dr. Senekovič, ki je dal takoj napraviti po meri otrokom obleke in perilo teh oskrbel druge potrebščine.

Cena DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo ENGLISH SLOVENE READER STANE SAMO \$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.80	Din. 100	Za \$ 9.35	Lir 100
\$ 5.35	Din. 200	\$18.25	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$44.60	Lir 500
\$12.—	Din 500	\$88.20	Lir 1000
\$24.—	Din. 1000	\$176.—	Lir 2000
\$47.50	Din. 2000	\$263.—	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.—	morajo poslati	\$ 5.75
\$10.—	"	\$10.85
\$15.—	"	\$16.—
\$20.—	"	\$21.—
\$25.—	"	\$26.—
\$30.—	"	\$31.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

Jutri se bo vršilo ljudsko glasovanje v Posaarju.

V tem najbogatejšem delu prejšnje Nemčije bo prebivalstvo odločilo, kaj mu je ljubše: življenje pod Hitlerjevo vladjo ali življenje v okrilju Francije.

Agitacije je bilo dovolj na obeh straneh. Poleg tega so pa tudi Posaarci po narodnosti Nemci. Sedemnajst let so bili pod kontrolo Francije, toda sedemnajst let je za potujčenje prekratka doba. V takih slučajih narodna zavest sploh ne pride dosti v poštev, pač pa odločajo materialni razlogi.

Nekaj sličnega se je zgodilo pred dvajsetimi ali trinaestimi leti na Koroškem.

Če je po zgodovinski sploh kaj slovenskega in našega, je Gosposvetsko polje slovensko in naše. In vse, kar je južno od Drave, je slovensko, četudi nekateri tankajšnji nasilno potujčeni naši ljudje raje nemško govorijo.

Pri koroškem ljudskem glasovanju pa sploh ni prišla narodnost v poštev, pač pa materialni razlogi.

Do skrajnosti sestradani Dunaj je tekem prehodne dobe pošiljal Korošcem speh in pšenico moko. Korošci so pekli bel kruh in pritrjevali navidez neizpodbitnim dokazom avstrijskih agitatorjev, da v Jugoslaviji vzamejo vse v vojaške, da imajo v Jugoslaviji Srbi poglavito in odločilno besedo in da se Korošcem obeta najlepša bodočnost v okrilju Avstrije, za katero je Nemčija, ki postaja od dne do dne bolj mogočna.

Cesar ni nihče pričakoval (najmanj pa jugoslovanska vlada) se je zgodilo: Korošci so glasovali za priključitev k Avstriji.

Nekaj sličnega se utegne zgoditi v Posaarju.

Posaarci so sicer Nemci, toda Nemčiji gospodari Hitler, ki baje ni posebno dober gospodar. Nihče v Nemčiji, ki ne odobrava njegovih političnih nazorov, ni varen življenja.

Francija je Posaareem naklonjena, laska se jim in dobriklonja, se je s tem laskanjem in dobrikanjem ustvarila ugoden teren za plebisit.

Jutri bosta v Posaarju glasovala srce in želodec. V ponedeljek bo že znan izid glasovanja. Odločitev bo precej težka, kajti svobodnega Nemca ne more srce prav posebno vleči k Hitlerju, Francija pa tudi nima toliko, da bi nasitila vse želodec, ki jih ima oziroma jih hoče imeti v svojem okrilju.

*

Mary Pickford in Douglas Fairbanks sta se ločila.

Oba sta nekoč igrala na ameriškem filmu precejšnjo vlogo. Bila sta ljubimca ameriške kinematografske publike.

Nič pa ni v Ameriki bolj minljivega nego je slava.

Amerikanec je v nekaterih ozirih podoben slami, ki se je prime ogenj. Plamen zažari do vrtočlave višine in namah ugasne. Nato je vse končano.

Douglas in Mary sta preživela svojo dobo.

Precej uspešno in priljubljeno sredstvo za vzbujanje senzacij, je ločitev zakona.

Pri njima je ločitev skrajni poskus, ki pa najbrž ne bo imel zaželjenega uspeha.

*

Italija drega v Abesinijo. Konec prejšnjega stoletja je že enkrat dregnila, toda Italijani so pozabljivi.

Takrat je dal abesinski kralj skopiti trideset tisoč italijanskih ujetnikov, češ, da taki strahopetci ne zaslužijo imena — mož.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

HANS HAUPTMANN:

SKRIVNOST DVIGALA

Tutu! Ta-ta!

Dva avtomobila sta se pripeljala drug proti drugemu z daleč svetlečimi očmi. Za trenutek je kazalo, da bosta treščila drug v drugega. Zda se na sta zavila istočasno na široko stransko cesto — eden za drobec trenutka prej — in sta puhala dalje tesno drug za drugim. Potem sta obstala pred isto hišo. Iz prvega voza je stopila dama. Bilo je zelo temno, njen obraz se ni mogel videti, a čudovita senčna podoba njene postave je bila sicer iskrena oznanjevalka njene lepote. Kar prešinilo je elegantnega gospoda, ki je stopil iz drugega avta. Oba zapozneta sta začela iskati svoja hišna ključa. Med tem pa sta se težki vozili drdrala in topotaje obrnili v krivuljah, ki so bile večkrat prekratke.

Zdaj je luč cestne svetilke osvetlila mlado damo.

Sto vragov, kakšna sreča! Skrivaj oboževana gospa iz drugega nadstropja!

Ljubka ujetnica svojega ljubljenega soproga!

Z dolгим korakom je bil pri njej, preden je mogla nezno rečico oskrniti s profanim opazilom odklepanja vrata.

Vzel je klobuk z glave kakor pred kraljico.

"Milostljiva dovolim..."

Milostno je prikimila in kmalu je praskal njegov ključ s hoteno nerodnostjo okrog ljubečnega okova. Pridobiti si mora časa za pretutlanje, kako bi se dalo to srečno naključje izkoristiti. Saj se ji vendar ne more ob pol dveh ponoči pri vratih z vso formalnostjo predstaviti.

"Gotovo imate napačen ključ?" je rekla dama, ko je že bila nekaj časa potrpežljivo gledala neplodno prizadevanje svojega kavalirja.

Zavzel se je, zakaj tihi posmeh v njenem glasu ga je privedel na strašno misel, da dama naposled morda celo dvomi o njegovi treznosti.

"O ne..., o ne..." se je z vnemo branil.

Rsk... trsk... vrata so se odprla in veža se je zasvetila v električni luči.

"Hvala lepa!" Ko je dama zdaj stopala mimo gospoda v hišo, je šumeča svila njene obleke oddajala omamljajoči vonj vijolic, rož in španskega usnja. Njegovi čuti so bili do

skrajnosti poostreni, da je takoj ugotovil to analizo, čeprav je sicer komaj razločeval vonj jultje od vonja rož. Skoro ometel je z okrajkom spoštljivo nagnjenega klobuka kobalnomodro smirsko preprogo, razprostrto po stopnicah. Naj bodo vrata odprta vso noč — kdo bi se pečal z zaklepanjem vrat kadar je nevarnost, da mu boginja pobjegne z dvigalom. Skočil je za njo. "Milostljiva dovolim..."

Došel jo je, ko je pravkar postavila na prvo stopnico svojo nožico, pravilčno malo nožico v svetlem čevlčju.

"Ako milostljiva dovolim — ključ dvigala imam pri sebi." Srečno naključje: dvigalo je bilo spodaj.

"Smem prositi..."

Dama je za trenutek oklevala. Čisto bežno se je pokazala celo majena pokončna guba med njenimi obrvmi in njene oči so nemilostno vzplamtele.

Toda ta ponižni odpiralec vrat bi mogel priti na nemogočo misel, da se ga morda boji. Ošaben nasmešek se je pokazal okrog njenih ust.

Spet tisto rahlo praskanje svile, spet tisti dražeči vonj — potem pa so se zaprla mahagonijeva vrata.

"Drugo nadstropje, prosim," je rekla, ko je sedla na klopico.

"O vem," je odgovoril gospod in pritisnil za tretje nadstropje. Kaj naj le napravi, da bi si čimbolj podaljšal prijetno druščino?

"O, midva se voziva mimo," je zaklicala dama in spet vstala.

"Kako usodno!" se je hlinil gospod, "prosim tisočkrat za oprosteno."

"Nič ne de," je smehljaje se menila dama, saj lahko grem eno nadstropje nazaj peš."

"Ne, ne, milostljiva! Zaradi moje nerodnosti se ne boste trudili..." Iz tretjega nadstropja se peljeva nazaj."

Rekel je in pritisnil gumb za pritličje.

"Že spet sva mimo," je nekoliko razdraženo zvenel glas mlade žene. "Kaj pa počnete?"

"To je čudno — pri dvigalu mora biti nekaj pokvarjeno," je zatrjeval gospod in drsela sta dalje navzdol.

"Rada bi vendarle izstopila," je opomnila dama, ko je

kontakt dvigala prenehal brniti.

"Vse življenje si bom delal očitke," se je hlinil gospod, "poizkusiva še enkrat."

Tokrat je dama opazovala njegovo roko. Moral je torej pritisniti pravi gumb. Ko pa sta med prvim in drugim nadstropjem visela v sahtu, se je z bliskovito naglico, ne da bi dama to opazila, dotaknil rdečega izklopnega gumba — in dvigalo se je ustavilo ko pribito.

"Kaj sva že gori?" Gospod je napravil nedolžno osupel obraz.

"Dvigalo stavlja," je rekel. "To ni mogoče!"

"Obsedela sva."

"Za božje ime! Kako strašno!"

"Pomirite se samo, milostljiva, v nekaj urah bo naju že rešil vratar."

"V nekaj urah!" je obupano ponovila mlada žena in gospod je ugotovil, da jo zbira nje solz v njenih očeh napravljala še mnogo lepšo.

"Samo — gospod soprog bo v velikih skrbih," je preže dejal gospod in se močno razveselil, ko je njen odgovor potrdil njegovo domnevo.

"Moj mož je vendar odpotoval," je zavzdihnila. "Le misel, da bom v tej škafli..." — Zdajci se je ustavila, zatopala z nožico in besno zaklicala: "Napravite že kaj! Ne stojte tu tako brez prizadevanja in brez zanimanja!"

"Milostljiva, obupan sem in brez moči. Ne poznam te vrzije mehanike, ki ji prideš do živga le od zunaj," se je lagal gospod z najzvestejšim in najpoštenejšim obrazom.

"Tako silno sem trudna!" je vzdihovala mlada žena, — "predstavite si samo..."

To priložnost za namerno napačno razumevanje njenih besed mora izrabiti.

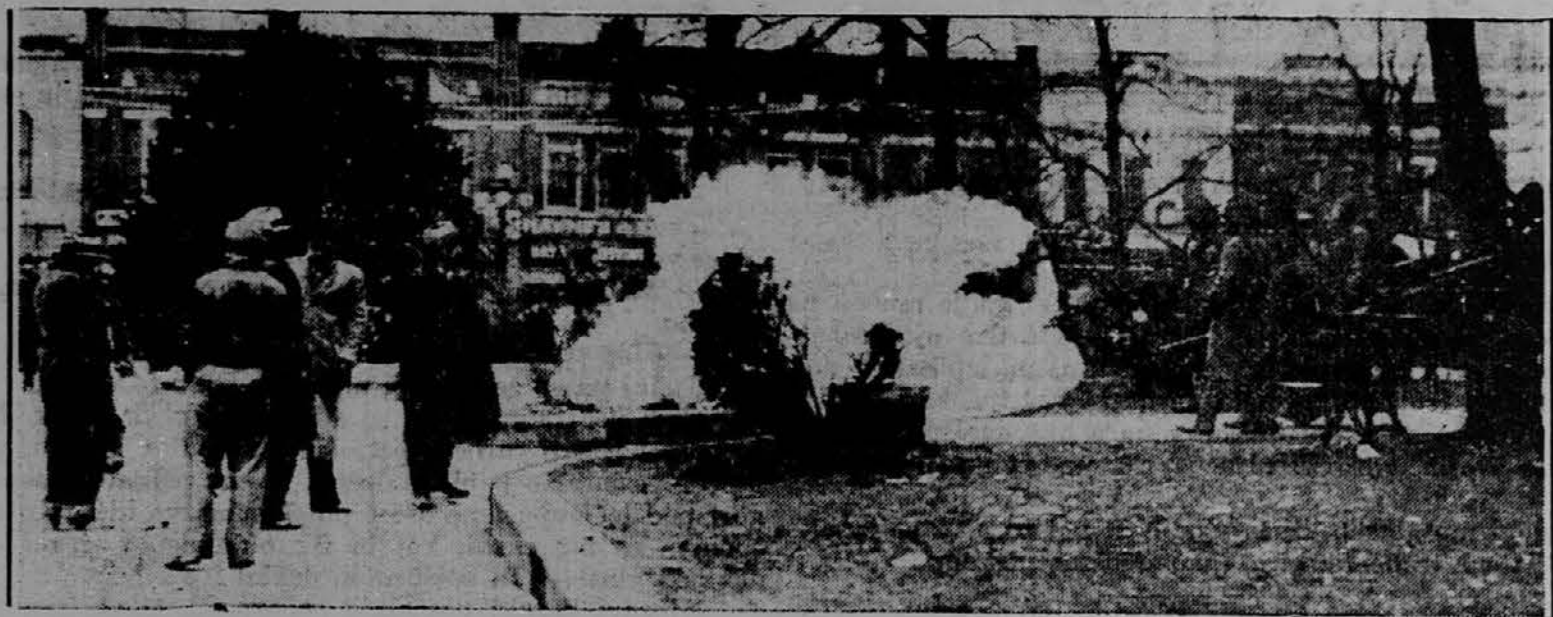
"Dr. Herwarth," je zagodel in se vzravnil pred njo.

Kar osupnila je, a njegov hudomušno spoštljiv obraz jo je prisilil do smeha, ki pa se je zdajci končal z nemo zadregom, med tem ko so se njena lica temneje pobarvala.

"Ne bodite spet žalostni," je prosjačil gospod, "to je prav čedna sobica, milostljiva, niti preveč tesna — in štiri ure bodo kmalu prekrmljane,

(Nadaljevanje na 4. strani.)

VOJAŠTVO JE PREPREČILO LINČANJE

Pogled na sodnijsko poslopje v Shelbyville, Tenn., kjer je hotela ljudska drhal linčati mladega zamoreca. Državna milica je stopila pravočasno v akcijo ter oddala v množico par streliv. Štiri osebe so bile usmrčene, več pa ranjenih.

Iz Jugoslavije.

Dve smrtni obsodbi v Pančevu

Te dni je bila v Pančevu razglašena razsodba proti 23. letnemu Dragotinu Braniču in 33. letnemu Petru Bogdanovu, delavcema iz Opove, ki sta 16. januarja umorila uglednega pešestnika Mito Milakova in njegovo ženo, nato pa oropala stanovanje ter odnesla 4500 Din. Obtožena sta bila tudi zaradi cerkvenega ropu in večjih vlomov v južnem Banatu. Morilec sta bila obsojena na smrt na vešalih. Obsodba sta sprejela mirno, ne da bi trenila z očmi. Obsojeni sta bili tudi njuni ljubici, in sicer 22-letna Ivanka Eremičeva na mesec dni. Ljubica Eremičeva pa na poldrugi mesec zaporu, ker sta vedeli za nekatere zločine.

Samomor služkinje v Zagrebu.

V Zagrebu se je zastrupila s plinom 20-letna služkinja Gabrijela Turčin, zaposlena pri uradniku Gradske štedionice Josipu Markešiču. Bila je pridna in marljiva, zadnje dni pa je bila nekam potrta. Kaj je pravi vzrok samomora ni znano, bržkone pa gre za nesrečno ljubezen.

Smrtna nesreča v rudniku.

V rudniku Završej v Varaždinu se je smrtno ponesrečil 22-letni rudar Josip Sešet. Na poti v rov se je prijel za žico električnega voda in električni tok ga je abil.

Samomor nesrečnega dekleta.

Pod vlak pri Derventi je skočila na sveti dan 20-letna služkinja iz Zelenike Anka Šutnik. Vlak je vso razmesaril. Na koščku kartona je napisala, da je njene smrti kriv neki Milan Vukmanović, ki je imel z njo ljubavno razmerje.

Vojak na straži ustrelil častnika.

V Divuljah se je pripetila težka nesreča. Poročnik fregate Gjuro Vukelič se je hotel ponoči prepričati ali izpolnjuje na straži stoječi mornar Mihajlovič svojo dolžnost. Hotel se mu je približati in mornar ga je trikrat pozval, naj se ustavi. Ker poročnik tega ni storil, je vojak ustrelil in zadal Vukeliča naravnost v srce.

Samomor uradnika.

V Zagrebu si je končal življenje uradnik banske uprave Peter Marković. V hipni duševni zmedenosti je skočil iz tretjega nadstropja palače banske uprave in obležal ves okrvavljen na asfaltu mrtve. Pokopni je bil zelo vester in marljiv uradnik. Težke družinske razmere so ga tako potle, da si je končal življenje.

Smrt najstarejšega Črnogorca.

V Radmančih pri Beranah je umrl kmet Jusuf Kožar, o katerem trdijo rojaki, da je bil star 136 let. Pokojni Jusuf se je drugič oženil z neko vdovo pred 52 leti. Z njo je imel 14 otrok in se je najmlajše dete rodilo pred 34 leti, ko je bil oče, kakor zatrjujejo njegovi rojaki, star že preko 100 let. Najstarejši Črnogorec je preživljal svoja dolga leta drugače kakor drugi ljudje. Tako n. pr. ni 45 let okusil niti kapljice vode ter je pil samo mleko in sok kuhanega sadja. Kakor že rečeno, govorijo o njegovi nenavadno visoki starosti samo rojaki, je pa utemeljena domneva, da pri tem presojanju let ne bo kake večje pomoči. Pokojni Jusuf se je še lani natančno spominjal dogodkov, ki so se vršili pred kakimi 110 leti.

STRAHOVIT POŽAR

je pred kratkim divjal v mestu Elmsford, N. Y. Malo je manjkalo, da ni ogenj uničil vsega mesta. Slika nam kaže ostanke tovarne, v kateri je izbruhnil požar.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vsled naše dolgoletne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, badiš pralnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedrjavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zaostavljamo vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN

TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA

"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE, GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"

ALI STE ŽE NAROČILI SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1935? — STANE 50 CENTOV. — NAROČITE GA ŠE DANES

GORA LEZE...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

68

Ko pride že blizu vasi, se izkušnjava, ki ga je mučila na celnem potu, ni mogel vstaviti. Moral je slišati svojo trobento, moral je svoj čut sreče, ki je gorel v njem, izpihati v noč. Smeje nastavi trobento na usta, in da bi veselju, ki je napolnjevalo njegovo srce, dal duška, piha s hrepenečimi glasovi, z vso silo svojih zdravih pljuč v tiho mesečino pesem ljubezni.

Bregovi mu glasno vračajo odmev, kot bi na steni vsake pečine bila ena trobenta, ki je tako žalostno piskala.

Pomlad je prešla v poletje. Tudi po najvišjih vrhovih je izginil sneg. Planinske cvetlice so blestele v svetli rdeči barvi in kot knežji plašč krasile gozdno zelenje in obronke gozdov.

Bilo je nekega dne drugega tedna v juliju. Preteklo noč je po hribih divjala huda nevihta. Potoki so bili vsled dežja še rmeni ter so šumeli d dvojno silo; toda nebo se je svetilo v čisti modrini, samo nekaj majhnih okroglih oblakov, zadnji ostanki nevihte, je mirno plavalo v srebrnem sijaju čez hribe. Vse barve po gozdovih in senožitih so žarele v povečanih barvah in zrak je bil tako čist, da je človek celo o pol dnevnici uri pri vsakem dihu občutil osvežujoč občutek.

Vse pobočje zopet pomirjenega hriba je oživel; zopet je bilo slišati smeječe se glasove, ali pa veselo pesmi. Po nižje ležečih planjavah, ki so vsled premikajočih se zemlje in preplave manj trpele, so že kosili seno. Višje gori, na raztrganih travnikih so delali ljudje s krampi in lopatami, so napolnjevali v tleh razpoke ter so poravnano zemljo posejali s travo. Iz domacij, ki so bile od jeseni zapuščene, je bilo slišati udarce kladivov in prasketanje žag; zidarji in tesarji so bili na delu, da so poškodovana poslopja zopet bila sposobna za stanovanje.

Iz Simmerauerjevega vrta so doneli težki udarci sekire in tem enakomernim udarcem se je pridruževalo v velikem nesoglasju petje obel otrok, ki sta v solnčnem svitu sedela v travi na travniku ter sta iz cvetlice pletla vence za Daksovega strica in za Daksovo mamo, za Žorža in Vrono, ki sta pred tremi dnevi obhajala poroko.

Žorž bi bil svojo mlado ženo rad pripeljal v kovačnico v maju, toda Simmerauer je svojo hčer potreboval pri delu in o poroki ni hotel ničesar vedeti, dokler ni njegova hiša zopet stala tako lepa in prijazna kot prejšnje poletje, predno je pričel hrib s svojim "neumnim" premikanjem.

Sedaj se bleste nanovo pobarvani zidovi belo kot sneg; hišna vrata okna so bila pobarvana z zeleno oljnato barvo, šipe so se svetile v solnen in na vseh oknih so cveteli rdeči klinčki. Na strehi je bila opeka tako razdeljena, da so se med starimi, že porjavljenimi opekami videle začetne črke Mihelnevega imena ter Jezusovo ime I. H. S.

Vodnjak je bil zopet popravljen, dvorišče je bilo posejano s peskom in plot brez kake vrzeli. Tudi skedenj je bil popolnoma popravljen. Mihelna je samo jezilo, da je lep skedenj s starimi in novimi deskami izgledal tako pisan.

Na vrtu je bilo še vse v neredu. Treba je bilo več let, predno ga je bilo mogoče spraviti v red. Sicer so pospravili kamenje, ki ga je nanesla drseča zemlja in voda; tudi grede so bile nanovo razporedjene in posejane z zelenjavo in cvetlicami. Toda uničenih je bilo okoli dvajset sadnih dreves in mladi divjaki, na katere je Mihel v maju cepil plemenite cepice, so v kameniti zemlji le počasi napredovali in so komaj pričeli zeleniti prvi listi. Ona drevesa, ki so izgledala boleha, je Mihel gojil kot bolne otroke, je okoli korenin nasul dobre zemlje ter je debela na krajih, kjer je bila odlučena skorja obvezal s v vosku namočenimi eunjami. Nekaj takih bolnikov "je srečno popravil; drugi pa so zamrzli, ko se je pričela poletna vročina. In sedaj jih je bilo treba posekati, da so mogli še porabiti les.

Že od jutra sta bila Mihel in Matej s sekirami na delu. Kadarkoli se je kako suho drevo z velikim ropotom zvalilo po tleh, je rekel stari: — Imel je najboljša jabolka! V celi okolici ni takih. — V tej žalosti pa mu je vendar še ostala tolažba, kadar je šel od enega mladega stebela do drugega in je ogledoval bledezelene liste cepičev: — Matej, z vsako uro se potegnemo! Sedaj čutijo gorko solnce. Vedno mislim, da bom od njih še doživel kako dobro jabolko.

— Da, oče! Naj bi vam teknila! — pravi Matej. ko odloži sekuro in prime žago, da bi posekano deblo sežagal na kose.

Od pomladi se je Matej zelo popravil. Toda njegova postava je pri trdem delu ostala suha, kot vedno; toda njegove kretnje niso bile tako voglate kot prej, temveč gibnejše. Na njegovem obrazu so izginile trde poteze in pod ogorelim čelom so žarele oči kot jasne zvezde. Neprestano je bil pri delu, toda vse njegovo bitje, četudi se je proti očetu kazal mirnega, je bilo polno nepotrpežljivega nemira, ki je z vsako minuto naraščal. Ko v vaškem zvoniku bije ura tri popoldne, odloži Matej žago.

— Oče, nič več ne morem! Moram pogledat v vas.

Mihel mu prikimava.

— Da, Matej! Tudi mene skrbi, ko sem izvedel, kako je slo posestvo in kdo ga je izdrazil. In če je tudi njej še kaj ostalo!

Matej gre v hišo, da svojo delavsko obleko zamenja s praznično. Ko zopet pride iz hiše, vidi pri skednju stati mater. Roke ima sklenjene na hrbtu ter gleda v dolino, iz katere, ako je veter malo močnejše potegnil, so doneli udarci treh kladivov iz Žorževe kovačnice. Ko mati Katica zasliši sinove korake, se ozre.

— Ali ga slišiš, kako tolče? — pravi smeje. — On, seveda, kuje ves dan! — In tiho vzdihne! — Toda kaj bo delalo moje dekle?

— I, delala bo!

— Seveda, v taki hiši s šestimi odraslimi ljudmi, je treba pošteno delati! Ali misliš, da ima dobro pri njem?

— Boljšega ne bi mogla dobiti!

— Hvala Bogu zaradi dekleta! — Mati zopet vzdihne.

— Toda meni je hudo! Nikakor se ne morem navaditi na prazno izbo.

Temna rdečica se razlije čez zagorela lica njenega sina in videti je bilo, kot bi hotel govoriti; toda molči in samo premika klobuk.

— Kam pa greš?

— Malo grem v vas pogledat. — Zvedavi materin pogled ga nekoliko zmede. In gre. Komaj pa napravi nekaj korakov, ko se vrne, prime mater za roko in pravi:

— Mati! Ako gre vse po sreči, eno vam pripeljem, v prazno izbo.

— Matej! Jezus, Marija!

Tedaj pa se že oprostí materine roke in odide.

Gori na travniku pa se sliši petje obel otrok. Matej je še mogel slišati otročje petje in ko hodi v dolino, ponavlja besede pesmi. Ko je bil še deček, je sam pel isto pesem — tam gori pod leševjem, ne daleč od Gasnerjeve hiše. Ko se na to spomni, se mu zazdi, kot bi tik ob njegovi strani odmeval deklški glas: — In poiščem si dekle!

Njegovi koraki postajajo počasnejši. Gleda po vseh stazah, ki vodijo iz vasi v hrib. Nikdo ne prihaja iz vasi v breg. Vidi samo ljudi, ki so na delu po polju.

Ko pride do zadnjega gozdiča, sede v senco stare smreke. Od tu more videti cesto od Purčlerjeve hiše in del gospodarskih poslopij.

Dražba, katero so prisilili Purčlerjevi upniki, je morala že biti končana. Matej vidi tam doli ljudi neprestano prihajati in odhajati. Iz hiše so nosili pohištvo in ga nalagali na vozove. Hlevi so bili izpraznjeni in konji in goveja živina odpeljana. Ko je to gledal, ga je rezalo v srce. To je bila Karolina lastnina, ko so jo tuji ljudje raznesli na vse vetrove. In na posestvu, ki je bilo prodano, je viselo njegovo delo in njegov znoj, del njegovega življenja, del njegovega sreča.

S pestmi na kolenih sedi naslonjen na smrekovo deblo. Ura za uro poteče; izpred Purčlerjeve hiše odhajajo napolnjeni vozovi in ljudje se prično razhajati.

V naraščajočem nemiru čaka Matej; naenkrat pa poskoči, ves prebledi in trese se po vseh udih.

Tam doli je prišla iz hiše črna oblečena žena z belo culo v rokah. Na vrtu postoji in dolgo gleda nazaj na hišo. Matej je mogel videti, kako se je pripognila, da bi utrgala evet. Nato stopi na cesto. Tukaj zopet stopi mirno, kot ne bi vedela, katero pot naj si izbere.

Matej iztegne roke, kot bi hotel ženi tam doli ponuditi svojo roko, da bi jo vodil.

Tedaj pa si izbere stezo, ki je vodila s ceste v hrib. To opazi Matej. Iz njegovega grla se izvije zamolkel glas, kot za dušen vrisk, ki se ni upal oglasiti.

Poteče četrt ure.

Nato pa pride po stranski stezi vkreber. Oblečena je bila v črno volneno obleko, okli glave si je ovila črno ruto, izpred katere je gledal majhen in bled obraz. Na prsih ima vtaknjen rdeč klinček. Nekaj korakov ji gre Matej naproti.

— Dober dan, Karolina!

— Matej! Ti? — Lahna rdečica ji stopi na blede lica in njene oči se porose. Ne da bi mu podala roko, pravi tiho:

— Dober dan!

Od onega večera, ko je Matej jezno prijel Purčlerjevo roko, ki jo je dvignil, da bi Karolino udaril, so bile to prve besede, ki sta jih izpregovorila med seboj.

Karolina ga plaho pogleda.

— Matej!

— Kaj je, Karolina?

— Kako prideš sedaj tu-sem?

— Na-te sem čakal. Mislim sem si: mogoče je, da bo prišla. Karolina prikimava. Nekaj časa molči.

— Vrona mi je prigovarjala. Zato grem tja gori k tvojim ljudem in jih bom prosila, da mi dajo streho, dokler druge ne najdem.

— Da, Karolina, imaš prav! Vronina izba že čaka na tebe. Toda tako trudna izgledaš! — Glas mu odreče. — Ali ne bi malo sedla? — Z obema rokama puli mah v senci smreke: — Pogledaj, tukaj se boš lepo odnočila.

— Hvala ti! — Karolina odloži culo ter sede.

(Konec prihodnjic.)

SKRIVNOST DVIGALA

(Nadaljevanje s 3. strani.)

mного prekanal! Imel bi vam toliko povedati!"

To je drzno, si je mislila mlada žena, a njegov ponižni pogled — ni vredno, da bi se jezila. Sedla je z vzdihom na ozko klopio in si odpela kožuhovinasti plašč s pritožbo: — "Strašno zatohel je zrak."

Uslužno ji je priskočil dr. Herwarth na pomoč.

"Da, le udobno, milostljiva!"

Pomagal ji je sleči težki plašč, in med tem, ko ga je del na primerno mesto, si je vzela še klobuk z zlatordečih las.

Oblečena je bila v bisernosivo svileno obleko. Iz diskretnega dekolteja se je dvigal bel in ljubek vrat, na katerem bi tudi najdragocenejši okrasnik učinkoval kot pregrešek proti lepoti. Ni se mogla premagati, da se ne bi za doktorjevim hrbtom hitro pogledala v ogledalo.

"Ah...!" je zategnil doktor svoje občudovanje. Naglo je sklenil sukno in jo položil v kot, nanjo del svoj klobuk in ponižno sedel k lepi ženi.

Začel je kramljati o vsakdanjih rečeh. Mlada žena pa je slišala kljub svoji rezerviranosti iz njegovih besed, da zna na prav zabaven način oblačiti vse te banalnosti v blesteče plašče.

Spoznala je, da bi bilo nemumno in neudobno, če bi se trajno smejala le skrivaj sama vase. In potem: kaj ni prijazno od njega, da se tako prizadeva, olajšati ji gorje nepristojne voljne ujetništva?

Saj je njena dolžnost, da mu pokaže za to uslužnost nekaj hvaležnosti. Zdaj je tudi ona začela kramljati. Ko pa je njegova veselost naposled nalezla na odmev, je začela cveteti v čedalje bujnejših barvah, postajala je neopazno vse topeljša, osebnješa, obkrožala je v vijugah čedalje ožje področje, polno očarljivo groze.

Kar obsopal jo je s pokloni, da jo je pod tem dežjem najnežnejših cvetk spretetavala blagodejna zona. Laskal se ji je s svojim bajnim spominom za vse podrobnosti svojih bežnih srečanj z njo. In nenadno je dobil val njegovih besed drzen zalet. Govoril je o svojem samotarjenju, o svojem hrepnenju, o blaženih mukah svojih sanj. Prijel jo je za roko, zvonovi sô viharo zazvonili v njegovem glasu, plameni so jo

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING
NEWS

16. januarja: Washington v Havre
17. januarja: Olympia v Cherbourg
18. januarja: Olympia v Cherbourg
19. januarja: Ile de France v Havre
20. januarja: Conte di Savoia v Genova
21. januarja: Europa v Bremen
22. januarja: Berengaria v Cherbourg

26. januarja: Lafayette v Havre
30. januarja: Manhattan v Havre
2. februarja: Champlain v Havre
3. februarja: Rex v Genova
6. februarja: Olympia v Cherbourg
9. februarja: Bremen v Bremen
10. februarja: Ile de France v Havre
13. februarja: Conte di Savoia v Genova
14. februarja: Washington v Havre
15. februarja: Berengaria v Cherbourg
16. februarja: Champlain v Havre
17. februarja: Rex v Genova
20. februarja: Europa v Bremen
21. februarja: Champlain v Havre
22. februarja: Manhattan v Havre
23. februarja: Rex v Genova

obleteli iz njegovih oči.

Tedaj je morala misliti na svojega moža — in občutila je brezmejno sočutje s svojo mladostjo, s svojo utrujenostjo in zapuščenostjo, s tako sramotno varanimi upi svojih deklških let. Zdela se je sama sebi čisto majhna in potrebna zaščite kakor nakdo, ki se je lačen in žejen izgubil v velikem gozdu in zdaj njegova posušena usta obupno kriče po rešitelju.

A njene ustnice niso bile prav nič suhe — bile so vlažne in rdeče in so se smehljale, zakaj čutila so že diha rešitelja. In ko je kavalir pritisnil svoja usta nanje, so se do sitega napile njegove viharne strasti in moči.

Medtem pa se je zdanilo in neka skrivnostna volja je omogočila, da je začelo dvigalo z vsem svojim blaženim bremenom neopazno, zavratno in rahlo drseti navzdol.

Spodaj je čakal gospod s sivo brado, modrim nosom in roževinastimi naočniki. Na glavi je imel čepico iz bobrovine in na mogočnih ramah potni plašč z ovratnikom iz kužuhovine jamajskega medveda. — Pred njim na tleh pa je čepel majhen kovček.

"Oprostite," hotel je vrata spet diskretno zapreti. Tedaj pa sta se oba zbudila iz zamaknenosti in skočila pokoncu.

"Lilika!" je zarjovel gospod s sivo brado in modrim nosom. Hotel je še nekaj pristaviti, pa ni mogel. Doktor je zaloputnil vrata.

BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1935

IMAMO V ZALOGI

Cena 25c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Tr — dvigalo je nastopilo novo potovanje.

"Ubili me bo," je vzdihnila mlada žena.

"Pri meni v tretjem nadstropju ne," je junaško zatrdil dr. Herwarth.

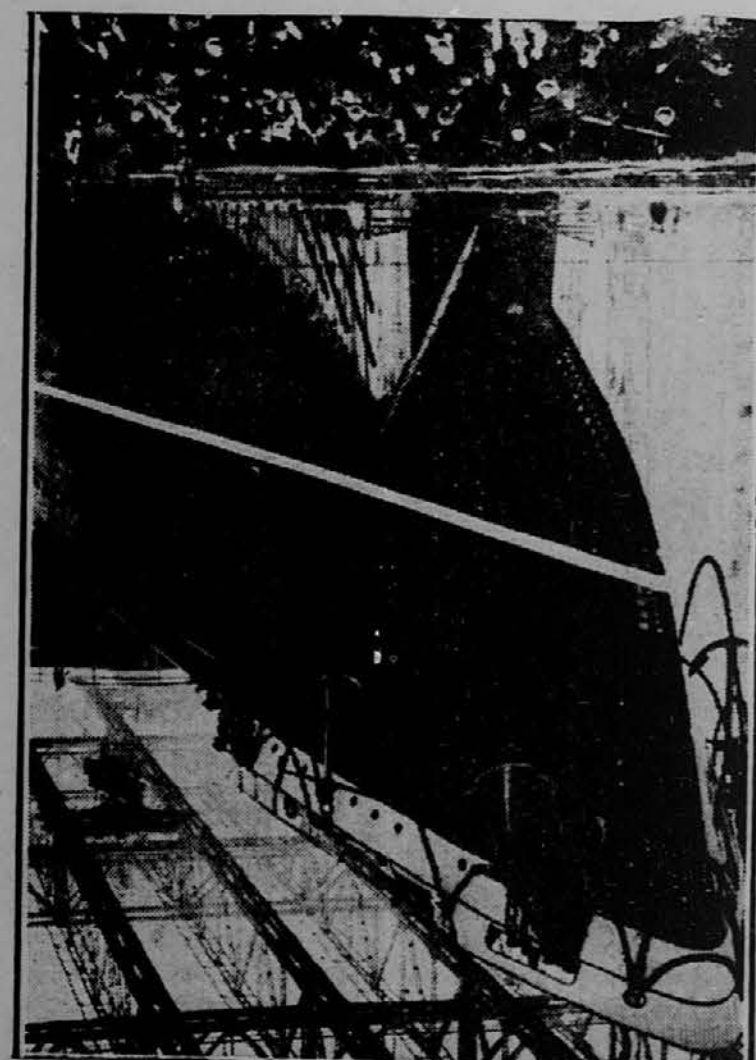
Iz pritličja se je glasil divji smeh.

"Kakšna sreča!" si je mislila Lilika, ko je videla svojo lepega, strastnega prijatelja tako odločnega.

"Kakšna smola!" si je mislil prijatelj, a se je silil, da se je zmagovito in izpodbudno smehljaj.

Zamotani gospod s čepico iz bobrovine je medtem odkihal strah od sren in zagodrnjal potem sam vase: "Kar pojdi! In jaz sem se hotel s tem dekletom še poročiti — no, hvala lepa!"

NEMŠKI PARNIK

"Schanhorst" je bil v bremenski ladjedelnici pred kratkim spušen v morje. Parnik je najmodernejšega tipa ter bo vozil med nemškimi in daljnovzhodnimi pristanišči.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEBAR

ZA LETO 1935

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York, N. Y.